



Karjalan Sivistysseura

VIENAN KARJALA 1918–1922 STUDIA GENERALIA

Karjalan Sivistysseura järjestää vuonna 2018 Studia Generalia -luentosarjan, joka aiheena on Vienan Karjala vuosina 1918–1922. Tavoitteena on hieman laajentaa perinteistä heimosotaretkiin keskittynyttä katsantoa ja asettaa Itä-Karjalan tapahtumia ensimmäisen maailmansodan loppuvaiheen maailmanpoliittisten tapahtumien, Venäjän vallankumousten ja sen vastaliikkeiden sekä Suomen itsenäistymisen ja sisällissodan yhteyteen.

Luentojen pitopaikkana on **Karjalan Sivistysseuran toimisto Katajanokalla, Luotsikatu 9 D**. Tilaisuuksiin pyydetään ilmoittautumaan sähköpostitse toimisto@karjalansivistysseura.fi.

Sarja jatkuu tiistaina 29.5. klo 18:00, jolloin professori Matti Lackman luennoi aiheesta ”Unelmia Karjalan tuomasta hyvinvoinnista ja antamasta turvasta vihollista vastaan”.

Unelma Karjalan tuomasta hyvinvoinnista ja antamasta turvasta vihollista vastaan oli totisinta totta 1920-, 1930- ja 1940-luvulla molemmin puolin rajaa. Kun karelianismi oli ollut vielä paljolti utuista romantiikkaa, oli 1918 järjestetty Vienan retki mm. oululaisille kauppamiehille kaupallinen haaste. Karjalan metsät kiinnostivat monia puutavaramiehiä.

Toisellakin taholla Karjala näytteli mielenkiintoista osaa. Yksi punaisten johtomiestä, Edvard Gylling ei paennut muiden mukana Neuvosto-Venäjälle, vaan hän suunnisti Ruotsiin. Sieltä käsin hän esitti, että Karjalasta tehtäisiin tukikohta koko Pohjolan vallankumoukselle. Lenin kutsui hänet kesällä 1920 Pietariin ja antoi tehtävän Karjalan työkansan kommuunin perustamiseksi. Sille annettiin taloudellinen autonomia ja puuteollisuuden kehittäminen uskottiin suomalaiskommunisteille.

Karjalan suomalaiskommunistit ryhtyivät puhumaan kommuunista lukkona porvarillista Suomea vastaan. Sen oli suojattava koko Neuvostoliittoa, jota uhattiin Pariisista, Lontoosta ja New Yorkista. Muuallakin Karjaan vaurastuminen ja uusi järjestelmä kiinnosti idealisteja. Sinne matkusti väkeä Amerikasta, Suomesta ja Ruotsista. Suurinta "Karjalan kuume" oli 1930-luvun alussa, jolloin Suomesta lienee loikannut 15000-17000 henkeä. Monet heistä tuhoutuivat Stalinin vainoissa.

Myös Neuvosto-Venäjän kommunistijärjestelmä huomasi Karjalan vaurastumisen. KGB:n luoja Felix Dzerdzinski kirjoitti jo 1926, että kommunistien on ryhdyttävä asuttamaan Karjalaa. Se tapahtui seuraavina vuosikymmeninä poliittisten vankien välityksellä. Karjalan metsät hakattiin ja kuuluisa "Stalinin kanava" rakennettiin. Turvallisuuspoliisille ja puna-armeijalle Karjalasta tuli ennen pitkää yhä kuumempi peruna. Kaikki vieraat kansallisuudet siirrettiin pois ja monet likvidoituihin. Näin kävi tuhansille suomalaisille, jotka olivat menneet Karjalaan passitta. Sen sijaan monet passinsa säilyttäneet amerikansuomalaiset ja ruotsalaiset pääsivät maasta pois. Vaurastuminen ja turva jäivät saamatta.

Lisätietoja luennoista seuran vpj. Pekka Vaara pekka.vaara@hotmail.com

Syyskauden luentojen aiheet ilmoitetaan myöhemmin.